

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 347/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen asunto-osakeyhtiöiden osakkaiden aurinkosähkön hyödyntämisen haasteista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Antero Vartian /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 347/2018 vp:

Onko perusteluissa kuvattujen ongelmien korjaamiseksi suunnitteilla lainsäädäntöä tai Tukesin viranomaisohjeistusten muutoksia ministeriössä,

jos ei, niin miksi, ja

millä aikataululla muutokset toteutettaisiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriön älyverkkotyöryhmä on käsitellyt laajasti erilaisia energiayhteisöjä. Työryhmässä on käsitelty nyt kyseessä olevan kiinteistön rajojen sisällä toimivan energiayhteisön lisäksi kiinteistön rajat ylittäviä energiayhteisöjä ja hajautettuja energiayhteisöjä. Yleisesti työryhmässä on suhtauduttu hyvin positiivisesti eri yhteisöihin ja työryhmä tulee suosittelemaan yhteisöjen toiminnan helpottamista.

Kuten kirjallisessa kysymyksessäkin todetaan, kiinteistön sisäinen energiayhteisö on mahdollista toteuttaa nykyisen lainsäädännön puitteissa, joskaan tilanne ei ole ollut täysin yksiselitteinen. Kiinteistön sisäisen energiayhteisön osalta on ollut käynnissä lukuisia pilotteja, joista nyt alkaa olla saatavilla riittävästi konkreettisia kokemuksia lainsäädäntötyön pohjaksi. Tilanteen selventämiseksi kiinteistön sisäisten energiayhteisöiden mahdollistaminen vaatisi muutoksia ainakin mitausasetukseen, jotta yksiselitteisesti mahdollistettaisiin tasejakson sisäinen laskennallinen netotus. Tehokkaimmin tämä tapahtuisi Fingridin kehittämässä keskitetyssä tiedonvaihtoratkaisussa datahubissa, jonka käyttöönotto on näillä näkymin vuonna 2021. Datahubin vaatimat lainsäädäntömuutokset (HE 144/2018 vp) on jätetty eduskunnan käsiteltäväksi 20.9.2018

Työryhmä on jättämässä mietintönsä lokakuussa, jonka jälkeen työryhmän mietintö laitetaan lausuntokierrokselle. Tämän pohjalta työ- ja elinkeinoministeriö lähtee valmistelemaan hallituksen esitystä ensi vuoden aikana.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 347/2018 vp

EU:n mittauslaitedirektiivissä (2014/32/EU) säädetään sen soveltamisalaan kuuluvien mittauslaitteiden olennaisista vaatimuksista. Direktiivillä pyritään turvaamaan muun muassa kuluttajansuoja ja tasapuoliset kilpailuolosuhteet mittauksiin perustuvassa kaupankäynnissä. Direktiiviä sovelletaan mittauslaitedirektiivin liitteissä tarkoitettuihin mittauslaitteisiin, sähkömittarit mukaan lukien. Direktiivin liitteiden kattamista lakisääteisistä mittaustehtävistä ei voi olla kansallisesti direktiivin vaatimuksista eroavia vaihtoehtoisia menettelyjä. Direktiivin 3 artiklan mukaisesti jäsenvaltio voi perustellusta syystä valita, ettei se säädi lainkaan direktiivin kattamista mittaustehtävistä. Näin meneteltäessä jäsenmaassa ei kuitenkaan saa olla kyseisen mittaustehtävän osalta lainkaan sääntelyä. Suomi ei ole käyttänyt direktiivin sallimaa valinnaisuutta, ja näin ollen Suomessa saa olla direktiivin soveltamisalaan kuuluvien mittauslaitteiden osalta vain direktiivin vaatimukset täyttäviä mittauslaitteita.

Direktiivi on pantu toimeen Suomessa mittauslaitelaila (707/2011) ja sen nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella (1432/2016). Direktiivin yhtenä keskeisenä lähtökohtana on korkea kuluttajansuojan taso. Tästä syystä direktiivissä on säädetty vaatimus, että mittauslaite on varustettava näytöllä, jonka lukeman perusteella määritetään maksettava hinta (direktiivin liite I kohta 10.5). WELMEC (European Legal Metrology Cooperation) on antanut lisäksi tarkempia tulkintaohjeita mittauslaitteiden vaatimuksista. WELMECin ohjeessa 11.2 todetaan, että asiakkaan pitää pystyä tarkastamaan mittauslaitteen näytöltä laskutuksensa perusteet yksinkertaisesti. Mittauslaitelain noudattamista valvovat Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ja aluehallintovirastot. Valvontaviranomaiset noudattavat toiminnassaan lakia, eikä työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa valvontaviranomaisille ohjeistusta lain tulkinnasta.

Kuten kirjallisessa kysymyksessä todetaan, nämä vaatimukset ovat ongelmallisia etenkin muuttuvahintaisten sähkösopimusten osalta. Asiakkaan tulisi siis pystyä tarkistamaan tuntikulutuslukemansa suoraan mittarin näytöltä laskutuksen jälkeen koko laskua koskevalta laskutuskaudelta. Esimerkiksi jos lasku lähetetään neljä kertaa vuodessa, tulee tiedot olla saatavilla mittarilla viisi kuukautta (laskutusväli kolme kuukautta, laskutuksen muodostaminen ja lähetys kuukausi, asiakkaan tarkastusaika kuukausi). Ongelma koskee etenkin nykyistä mittarikantaa, sillä niissä on käytännössä mahdotonta saada pitkältä aikaväliltä tuntilukemia. Käytännön toteutettavuutta hankaloittaa myös se, että verkonhaltijalla, joka vastaa mittauksesta, ei ole tietoa asiakkaan myyntisopimuksen tuoterakenteesta. Tällä hetkellä Suomessa ei ole käytössä tuntihinnoiteltua siirtotuotetta. Mittarin näytöt pystytään kuitenkin ohjelmoimaan näyttämään siirtotuotteen mukaisia mittaustietoja. Seuraavan sukupolven älymittareissa riittävä muistikapasiteetti pystytään paremmin ottamaan huomioon, kuten myös muut vaatimukset. On vielä varmistettava, että mittareilla pystytään täyttämään vaatimus laskutusperusteiden näyttämisestä mittarin näytöllä myös energiayhteisöjen hyvityslaskennan osalta.

Voimassa olevan mittauslaitelainsäädännön mukaan näyttö on asennettava jokaiseen mittariin ja mittarilta pitää pystyä lukemaan hinnan määräytymisen perusteena olevat mittaustiedot. Jotta tilanne muuttuisi, pitäisi mittauslaitedirektiiviä muuttaa. Toinen vaihtoehto voisi olla WELMECin tulkintaohjeiden muutokset. Muutoksien toteuttaminen vaatii sopimista eurooppalaisella tasolla, mikä vie aikaa. Ratkaisua ei siten pystytä tekemään nopeasti kansallisesti. Suomi on kyseessä olevassa asiassa teknisesti edelläkävijä muihin maihin verrattuna, joten Suomessa ongelma on

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 347/2018 vp

noussut esiin ennen muita maita. Eurooppalaisella tasolla keskustelu ei ole vielä kunnolla käynnistynyt eikä sen lopputuloksesta siten voi olla varma.

Helsingissä 4.10.2018

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen